

ՄԱՆ ՕՍԿԱՐ Բ.

ԹԱԳԱՆԻ ՈՐԻՇՈՒՆՆԵՐ

ՀԱՅԿԱՆ ԳԵՂԱՐՈՒԹՅԱՆ



Փրեդերիկոս (Սկար Բ. Թագաւոր Շուէտաց ծնած էր ի Սթոքհոլմ 21 յուլիս 1829ին, որդի (Սկար Բ. Ի. յաջորդեց Կառլոս ԺԵ. Ի իր եղբոր:

Սկարանացաւ 1857ին Սօփիա Կառլ ԻԶ. խանուհւոյն հետ, և անկից չորս որդիներ ունեցաւ: (Սկար Թագաւորը մեծ գիտնական էր, և մեծ սէր ունէր դէպ ի մատենադրութիւն, անգամ բազմաթիւ կաճառներու և տիտղոսաւոր վարդապետ գիտութեան՝ բազմաթիւ համալսարաններու, երբեմն իրեն բարեկամաց հետ երկար ժամանակ կը վիճարանէր, ստէպ կը խօսէր Կէօթէի, Ռիւսսէի, Ռիւսսէի և արդի շուէտական մատենադրութեան վրայ: Ինքը թէպէտ ծագմամբ ֆրանսացի (որովհետեւ Շուէտի Թագաւորը սերած են ֆրանսացի Պէրնատթ մարալախտէն որ ծնած էր 1763ին և մեռած 1844ին) ամենայն հիգթափած է շուէտ գրականութիւնը չէզոքացրենելու ֆրանսական ազդեցութիւնէն:

Յամին 1857 երբ դեռ ինքը իշխան էր՝ կեղծ անուան մը քողին տակ գրեց պատմութիւն մը Շուէտական ժողովրդի գիւնտրութեան, որ մեծ գովեստի արժանացաւ: Եամին 1859 հրատարակեց Թարգմանութիւն մը՝ շուէտական լեզուով «Սիտի քերթուած»ին:

Սկար Թագաւորը միշտ սիրող ֆիացթատրերգական զրօսանաց, և անոր համար հիմնեց ասպետական կարգ մը, զոր կոչեց *Litteris et artibus* և որուն յանձնեց պատուել մեծ արուեստագէտները:

Եւրոպացի ոչ մէկ Թագաւոր իրեն չափ ուսմկապետական եղաւ: Ինքը Թագաւորաց մէջ, ամենէն շատ լեզու գիտցողներէն էր: Կը խօսէր և կը գրէր անսայթաք եօթ ութ

լեզուներ, ի միջի որոց Կառլ Զինարէնը: Որ մը Սալզպրիի դուքսը լսելով որ Սկար ատաւաւ մը վեց Կառլական գրեթէ, վեց տարբեր լեզուով, հեզնութեամբ մը կ'ըսէ. — «Սկար ատեն Զին վեհափառութիւնը անշուշտ չինարէն ալ պիտի գիտնայ»: «Սկար ոչ, — ըսաւ խոնարհական ձեւով մը: Սկարայն սկսած եմ սովորիլ, և կը յուսամ որ քիչ ատենէն պիտի կարենամ թղթակցիլ Զինաց կայսեր հետ»:

Շատ սէր ունէր բուսաբանութեան. որ մը ի Սթոքհոլմ հանդիպեցաւ երեւելի Կառլ Թոմ Պօնիէ բուսաբանին, որուն հետ սկսաւ խօսակցիլ: Պօնիէ զինքը չէր ճանչնար. երբ ճաշի ժամանակը եկաւ, բուսաբանը ըսաւ. երթանք մօտակայ պանդոլը: «Ոչ, պատասխանեց (Սկար, դուք եկէք իմ տունս», և երբ հասան արքունիքի դիմաց, Պօնիէ հասկըցաւ վերջապէս իրեն ընկերոջ ո՛վ ըլլալը և սկսաւ ետ դառնալ: «Ոչ, ոչ, կը խնդրեմ, կրկնեց (Սկար, յանցանքը իմա չէ իթէ արքայ եմ Շուէտի, և իթէ չեմ կրնար զքեզ ընդունիլ՝ այլ տեղ, այս պալատէն գտն»:

Ուրիշ որ մը մինչդեռ Վիէզպատենի պանդոլին սրահին մէջ կը շրջէր ծիւղով՝ խումը մը երիտասարդներ տաք տաք կը վիճարանէին տէրութեանց կառավարութեան վրայ: մին ուսմկապետութեան գեղազանցութիւնը կը գովէր. տեսնելով որ այն ծերը մտիկ կ'ընէր ուշի ուշով իր ճառը, ճերմակ պերճելի տակէն ժպտեալով՝ ճարտասանը զապաքավարութեամբ ըսաւ. «Ինձ կը թուի թէ դուք իմ կարծիքէս չէք, — դուք կը նախընտրէք Թագաւորական դրութիւնը»: «Համարձակ կը խոստովանիմ որ այդպէս է» պատասխանեց (Սկար. «Եւ ատոր ամենագորաւոր պատճառներ ունիմ. — առաջինը և ամենակարեւորը սա է որ ես Շուէտի Թագաւորն եմ»:

